

Kodanikuühendus EESTI METSA ABIKS (EMA)

EMA RAPORT

RMK metsamajandusliku tegevuse mittevastavusest FSC sertifikaadi nõuetele kohaliku kogukonna korrektse kaasamise protsessis Kose aleviku metsade majandamisel

Tallinn / Kose

2020

Sissejuhatus

Kose aleviku metsadest

Kose on alevik Harju maakonnas Kose vallas Pirita jõe orus. Rahvastikuregistri andmetel elab Kosel 2034 inimest. Alevikus tegutsevad gümnaasium, raamatukogu, lasteaed, kunstikool ja muusikakool.

Aleviku metsad on eripärase maastiku ja loodusliku ilmega, valdavalt segametsad. Asula paikneb Pirita jõe lammorus, seepärast leidub sealsetes metsades kümneid allikaid, mille vesi jõuab omakorda Pirita jõkke ja sedakaudu lõpuks ka Tallinnasse. Asula juures on jõgi maastikuliste eripärade tõttu kärestikulisem ja kiirema veevooluga kui ümberkaudsematel aladel, andes seega veelgi juurde ala ainulaadsusele ja suurendades piirkonna metsade potentsiaali vääriselupaikadena.

Kose elanike jaoks täidavad sealsed metsad nii asula kaitsepuhvri kui rekreatiivsete ja kultuuriliste metsade osa, millist rolli maastike lageraiega majandamine kohalike hinnangul tugevalt kahjustab.

Sündmuste kronoloogia

2013: allika rüüstamine

- **Seitse aastat tagasi teostas RMK lageraie katastriüksuse 33702:002:0588 eraldisel 14, kahjustades raietööde käigus eraldisel asuvat allikat nii otsese üle sõitmise kui allikat ümbritseva keskkonna laastamisega.**
- Lähtuvalt Looduskaitseaduse § 37. "Ranna ja kalda kaitse" tuleb allika ümber jätta kalda kaitsevöönd 50 meetrit, kusjuures kõnesoleva ala sees ei ole enam kui 2 hektari suurusel lageraielangid lubatud. Ka siis, kui allikat pole ametlikult registrisse kantud, tuleb raiete eelneva maastiku inventeerimise käigus sellised maastikulised eripärad tuvastada, lähtudes raietegevuse planeerimisel Looduskaitseadusest. On lubamatu hooletus jätta tähelepanuta enam kui kümne meetrise läbimõõduga allikas, seda enam, et allikast välja suubuv Kõstrioja on ka ametlikult kantud Eesti Looduse Infosüsteemi (EELIS).
- Aastaid tagasi toimunud raie tagajärel on allikas ikka veel toona korda saadetud raietegevusest umbes. Kohalikud elanikud on korduvalt palunud RMK-lt võimalust allika puhastamiseks, aga metsaülem pole seda andnud, väites, et riigimetsa majandajad

saavad olukorraga kohalikest paremini hakkama (kõnealune kirjavahetus on arhiveeritud ja pöördumise esitaja valduses). Allikasse on kasvanud noored haavavõsud nagu ülejäänud lageraielangile ning allika suue, mis läheb edasi Kõstrijaks, on toona rajatud väljaveoteest ikka veel umbes.

2019: lageraied alevikus

- **28. mail 2019 toimus Ravila maantee Ravila poolses otsas väidetav kohalike elanike kaasamine alevikus kavandatavate raiete osas.** Kuna koosolekule ei eelnenud praktiliselt mingit teavitustööd, siis osales sellel kokku 5 kohalikku elanikku (Virgo Orasi jt) perekonnast, keda raied vahetult puudutasid ja kes kaasamisest täiesti juhuslikult teada said. Lisaks osalesid koosolekul RMK esindajad (Andres Kevvai ja Tarmo Tamm) ning vallavalitsuse liikmed (Merle Pussak, Siiri Kiiver jt). Ehkki üritusest võttis osa vähem kui 0,2% kohalikest elanikest, siis ei takistanud see RMK-l koosolekut edukaks kaasamiseks tunnistamast. Hilisemate sündmuste järel tunnistasid EMA-ga ühenduses olnud Kose elanikud korduvalt, et nad polnud kõnealusest kaasamisest teadlikud, kinnitades, et parema teavituse korral oleksid nad ka kaasamisüritusel osalenud ja lageraieplaanidele avalikku ning põhjendatud vastuseisu avaldanud.
- **Ürituse avalik teavitus toimus vaid valla kodulehel ning Facebook'i lehel, aga valla ametlikus lehes kaasamiskoosoleku infot ei avaldatud.** (Kõnealune kaasamiskoosolek polnud ka Kose abivallavanema Andrus Niliski sõnul hästi õnnestunud, kes väljendas sellist seisukohta 10.12.2019 Kose vallamajas kohalike elanike initsiatiivil RMK ja kohalike elanike kohtumiseks korraldatud koosolekul. Ülejäänud elanikele tulid raied üllatusena, nagu ka 10.12.2019 toimunud koosolekul osalenud rahvaesindajate poolt korduvalt välja öeldi.)
- Muu hulgas võttis koosolekust osa **katastriüksuse 33702:002:0588 eraldiste 10, 11, 12 ja 13 vahetus naabruses elav Kose elanik** (Virgo Orasi), kes soovis samuti raiete osas kaasa rääkida, aga seda tal teha ei lastud, öeldes, et kõnealused eraldised jäävat avaliku huvi alt välja. Seega oli kõnealuse koosoleku puhul tegemist puuduliku valmisolekuga selles osas, millised alad on ja millised ei ole kõrgendatud avaliku huvi objektiks.
- Detsembri alguses, peale esimeste RMK raietööde algust Kose alevikus ja selle ümbruses, võttis kohalik elanik ühendust kodanikuühendusega Eesti Metsa Abiks (EMA). Kodanikuühenduse aktiiv hakkas materjale koguma ning olukorda kaardistama ja dokumenteerima. Peale andmete kogumist ja korduvaids metsakülastusi veendus EMA aktiiv, et osad RMK raiekavade alla kuuluvatest metsadest täidavad tuuletõkke funktsioone ning osad on kaitsealuse Rahksoone (hetkel) kaitse alt välja jääva kõrvalharu kaitsepuhvriks.
- **5. detsembril esitas EMA RMK-le, Kose vallale ja FSC säästva metsamajandamise sertifikaati hindavale audiitorfirmale Nepcon pöördumise,** millega paluti Eesti Metsa Abiks poolt ja kohalike elanike nimel lageraiete peatamist Sinilille ja Soone ning samuti Völle-Ravila tee äärde jäävates metsades, mis on ühtlasi paljudele majapidamistele otseseks tuule-, maanteemüra- ja põllumajandussaastetõkkeks. Paluti ka laiapõhjalise ning FSC indikaatoritele vastavat avalikkuse kaasamise protsessi algatamist ning mõjude hindamist kavandatud raiepiirkondades, mis lähevad vastuollu kehtestamisjärgus oleva (kohaliku omavalitsusüksuse tasandi) üldplaneeringuga.

- **6. detsembril peatas RMK osad tähelepanu äratanud raietööd**, ent jätkas veel mõnede metsade raiet. Lageraiele eelneva alusmetsaraie käigus olid osad eraldised juba kahjustada saanud.
- Vahepeal võtsid EMA toimkonnaga ühendust veel mõned kohalikud elanikud (Eleri Lopp-Valdma jt), kes juhtisid tähelepanu mitmetele vääriselupaiga tunnustega aladele alevikus ja selle ümbruses, mis samuti kohalike sõnul raietest säästmist vajavad.
- **Uuest informatsioonist ajendatuna tegi EMA 9. detsembril RMK-le, Kose vallale ja FSC säästva metsamajandamise sertifikaati hindavale audiitorfirmale Nepcon veel ühe pöördumise**, millega taotleti lisaks varasematele metsadele lageraiete peatamist ka kõrge looduskaitse potentsiaaliga metsades Pirita jõe ning RMK enda poolt vääriselupaikadeks määratud metsade vahetus naabruses.
- **Detsembris alustasid kohalikud elanikud Kose metsade kaitseks** nii käsitsi kui interneti teel allkirjade kogumist.
- **10. detsembril toimus Kose vallamajas kohalike initsiatiivil korraldatud kohtumine valla elanike, RMK ja vallavalitsuse vahel**, kus kohalike esindajad Virgo Orasi ja Eleri Lopp-Valdma andsid üle metsade kaitseks korjatud allkirjad. Loetud päevade jooksul läks kohalikel korda koguda üle 500 allkirja, kusjuures pooled neist korjati käsitsi vahetult raieplaanidest puudutatud elanikelt. Kohalikud elanikud tõstasid koosoleku käigus ka Sinilille allikaks ristitud allika juhtumi (hiljem registreeritud Kõstrioja allikana), kus RMK kohalike usaldust riivas, rüüstates allika ning jättes ka rüüstamise jäljed koristamata, põhjustades sellega loodusele edasist kahju. Kohalike esindaja soovis saada aasta ajapikendust täiendavate ekspertiiside tegemiseks, ent RMK polnud nõus seda võimalust andma. Viimaks leppis RMK esindaja sellega, et kohalikud elanikud peavad 16. detsembriks täpsemalt selgitama, mida nad uurida soovivad.
- **16. detsembriks saadavad kohalikud elanikud nõutud selgitused.** Ehkki kohalike poolt lubatud selgitused saavad õigeaegselt üle antud, ei soovi RMK palutud ajapikendust anda, kaitstes seisukohta, nagu oleks lageraie Kose metsadele ainus võimalus.
- **19. detsembril arutatakse avalikkuse kaasamise küsimust ka Kose vallavolikogus**, kus RMK metsaülem Andrus Kevvai peab ettekande, mille peamiseks sõnumiks on, et RMK poolt ette pandud lageraiekavad on Kose metsade ainukeseks seaduslikuks majandamise võimaluseks. Muu hulgas edastatakse väärinfot ka metsa süsinikubilansi kohta.
- **20. detsembril teeb EMA RMK-le, Nepconile ja FSC-le uue pöördumise**, tehes ettepaneku RMK lageraiekavade täiendavaks üle vaatamiseks Kose alevikus ning reastades praeguste raiekavade ning kaasamisprotsessi vastuolud erinevate FSC-sertifikaadi indikaatoritega. RMK on kodanikuühendusele küll vastanud, ent ainult selleks, et kõik argumendid ümber lükata ning välistada igasugune reaalne, kohalikke elanikke rahuldav diskussioonivõimalus.
- Lisaks teeb EMA Keskkonnaametile, Keskkonnagentuurile ja Maa-ametile taotluse RMK poolt lageraie käigus rüüstatud „Sinilille“ allika arvele võtmiseks Eesti Looduse Infosüsteemis EELIS. Juba järgnevate nädalate jooksul kantakse allikas ametivõimude poolt riiklikusse infosüsteemi EELIS.
- **30. detsembril asutavad kohalikud Kose valla elanikud MTÜ Kose valla Looduselts.** Loodud MTÜst teavitatakse ka RMKd, et olla kaasatud Kose alevike ja üldse kogu Kose valla metsamajandamisel riigimaadel. Vastuseks kirjutatakse värsketele kodanikuühendusele järgmist: "RMK-l on hea meel, et Kose vallas moodustatakse uusi kodanikuühendusi, kellega koostööd teha. Soovime siinjuures, et edastaksite meile tõendusmaterjali, millele tuginedes võite kinnitada, et MTÜ-le Kose valla Looduselts on antud Kose valla kogukonna enamuse poolt volitus esindada kogukonda kogu valla

territooriumil asuvate metsaalade majandamisteedadel. Nimetatud tõendusmaterjaliks ei kvalifitseeru Teie poolt üle vabariigi korjatud allkirjad petitsioonidel, sest sealt ei loe välja, et asjakohane volitus oleks nimetatud MTÜ-le antud." (Kõnealune kiri on arhiveeritud ja pöördumise esitajate valduses).

2020: konflikt süveneb

- **11. jaanuar 2020 toimub Kose metsa veerel RMK ja kohalike elanike vaheline kohtumine**, kus RMK kaitseb kindlalt seisukohta jätkata juba varasemalt tutvustatud raiekavadega. Inimestele pakutakse võimalust säilikpuude, pärandkultuuriobjektide, allikate ja raiealade piiride üheskoos välja märkimiseks, kuid kõrvale jäetakse küsimus eriliste loodus- ja kultuuriobjektide keskkonna terviklikust säilitamisest ja hoidmisest. Kohalik elanikkond väljendab seisukohta, et nad lageraieid ei soovi, vaid need tuleb asendada mõne teise raieliigiga, eelkõige valikraie ja püsिमetsandusega. Seda pakutakse RMK-le kompromisettepanekuna.
- Kohtumisest võtab osa ka Riigikogu saadik ja RMK nõukogu liige Peeter Ernits, kes teeb ettepaneku, et Kose metsade jaoks tuleb koostada erimajandamiskava.
- RMK peametsaülem Andres Sepp lõpetab valikraie alase diskussiooni väitega, et kõnealustes Kose metsades ei saavat seaduse järgi valikraiet teha, vaid ainult lageraieid. Tol hetkel ei osanud kohalikud elanikud selle peale midagi vastata, aga hilisemal kontrollimisel selgitas Eestimaa Looduse Fond välja, et RMK oli kohalikele elanikele selles asjas otsesõnu valetanud ning Metsaseadus lubab vähemalt osades sealsetest metsadest valikraiet teha, kaasa arvatud selles metsas, millele Andres Sepp oma väite ajal viitas. (Kõnesolev väide on ajakirjanduses dokumenteeritud, samuti on pöördumise esitajate valduses videojäädvustused ja helisalvestised toimunud kohtumisest.)
- Kohtumisel soovib RMK minna kohalikega metsa üle vaatama, et raiest jäetavaid säilikipuid välja valida, aga kohalikud soovivad esmalt vaatama minna hoopis RMK poolt seitse aastat tagasi rüüstatud allikat. RMK keeldub allikale tulemast. Kohalikud elanikud keelduvad RMK-ga alevikumetsadesse säilikipuid välja märkima tulemast. Elanikud esitavad soovi saada RMK-lt aasta pikkune raiemoratorium, nagu oli eelnevalt saavutatud kokkulepe Ohtu elanikega, et selle aja jooksul omapoolsed ekspertiisid ja majandamiskavad esitada, mis aitaksid kohalike elanike seisukohti põhjendada ja ühist kompromissi kujundada. RMK keeldub kohalike palutud aasta pikkusest raiemoratoriumist. Laiali minnakse vastakas meeoleolus ja ilma mingisugust kokkulepet saavutamata. RMK lubab lageraiekavadega jätkata.
- **24. jaanuaril 2020 saadavad kohalikud elanikud RMK-le kirja 11. jaanuaril toimunud kohtumise protokollis osas**, avaldades seisukohta, et nimetatud koosoleku protokollis oli RMK protokollis koostajana subjektiivselt kirjeldanud koosoleku käiku, millega kogukond nõustuda ei saa. Kogukonna hinnangul olid välja jäetud kõik kogukonna ja tema esindajate tehtud ettepanekud ja võimalikud kompromisslahendused. RMK pole kohalike põhjendatud täiendusettepanekutega protokollis aga senini arvestanud.
- **28. veebruaril võravad Kose kohalikud inimesed ühendust rahvusvahelise FSC peakontoriga.** Sealt suunatakse nad edasi suhtlema Eesti kohaliku audiitori Neponiga.
- Kohalik kogukond pole siiani saanud ühtegi vastust RMKlt edaspidiste plaanide osas. RMK suhtleb otse Kose vallavalitsusega, eirates loodud MTÜd ja sellega ka kohalikku kogukonda.

- Kohalike elanike murelik kogukond on vahepeal tuvastanud nüüdseks registrisse kantud ja RMK poolt aastate eest rüüstatud Kõstrioja allika kuivamise. On tekkinud põhjendatud kahtlus, et allika kuivamisele on kaasa aidanud allika ümber varasemalt toimunud lageraietööd ja allikasuudme ummistamine, mis on viinud allika kinnikasvamiseni. (EMA valduses on dokumenteeritud fotomaterjal kuivanud allikast).
- **Praeguse hetkeni pole olukord lahenenud.** RMK pole raietega jätkanud, aga pole antud ka signaali, et raied ära jäetakse. Teadaolevalt pidi toimuma veel üks kohtumine RMK ja kohalike elanike vahel, aga vahepealne koroonaviiruse levikust tingitud eriolukord tekitas protsessi viivituse.
- **Hetkel suhtleb RMK edasiste metsaraiekavade asjus Kose volikoguga, vältides suhtlust kohaliku kogukonnaga.** Kohalikud elanikud on kontakti puudumise tõttu põhjendatult mures oma elukeskkonna edasise saatuse pärast. Kogukond pole endiselt nõustunud alevikumetsade lageraiekavade ja intensiivse metsauuendusega.

Kodanikuühendus Eesti Metsa Abiks kaitseb kohalike õigust alevikumetsade alternatiivsele majandamiskavale, kui see on põhjendatud ja adekvaatne. Leiame, et hetkel on piisav kaasamine Riigimetsa Majandamise Keskuse poolse puuduliku valmisoleku tõttu ohustatud, vajades seepärast kõrgendatud tähelepanu vastavate järelvalveorganite poolt.

Kõrgendatud tähelepanu vajadusest RMK ja Kose elanike vahelises kaasamisprotsessis

RMK pole kaasanud kohalikku kogukonda lugupidaval ja arvestataval viisil, nagu tõestavad järgmised kronoloogilised faktid:

- **Varasemalt on toime pandud heaperemeheliku metsamajanduse vastane tegu allika lagedaks raiumise ning ummistamise läbi, kasutamas allikast välja voolava Kõstrioja suuet metsa väljaveoteena.** Teo tunnistamise ja selle parandada üritamise asemel on küsimuse arutamist rahvaga teadlikult välditud, lükates tagasi ka kohalike elanike poolsed abipakkumiskatsed allika puhastamiseks.
- **Juba raiete planeerimise algusjärgus prooviti kaasamist läbi viia avalikkuse eest varjus, proovimata laiemat kogukonda laialdases avalikus kasutuses olevate alevikumetsade majandamisse kaasata ning sobivat kompromissi leida.** RMK korraldas kogukonna raietest informeerimiseks kaasamisürituse 28. mail 2019 kell 16.00 Ravila maantee Ravila poolses otsas, kuid kohal oli vähem kui 0,2% Kose valla elanikest. Hilisemate sündmuste käigus rõhutasid kohalikud korduvalt, et nad polnud raiekavadest teadlikud ja oleksid parema teadmise korral varakult vastuseisu väljendanud.
- **Kohalike elanike argumendid tuuletõkke, rekreatsiooniala ja vääriselupaikade kohta jäeti igasuguse sisulise analüüsita ning heideti kõrvale, ehkki tegemist on põhjendatud ja adekvaatsete argumentidega, mis heidavad õhku otsese kahtluse, et RMK lageraiekavad kahjustavad tugevalt kohalike elukeskkonda.**

- **Kaasamise käigus valetati rahvale, samuti Kose valla volikogule korduvalt, nagu ei saaks alevikumetsades seaduse tõttu valikraiet teha, vaid oleks võimalik ainult lageraie.**
- **RMK on andnud Kose elanikele korduvalt mõista, et ei arvesta nende kui kohaliku kogukonna esindajatega, arvestades suhtluses vaid volikogu arvamusega.** Ometi on kohalik kogukond registreerinud end kaasamise võimaldamiseks MTÜ-na ning kogutud on hulgaliselt kohalike elanike allkirju, hõlmates vähemalt viiendikku Kose elanikest.

RMK eksimused FSC kriteeriumite vastu Nepconi ajutisest metsamajandamise standardist Eestis

- 4.4.3 Suured ja keskmised MMO-d [metsamajandamise organisatsioonid]: **MMO peab demonstreerima, et kohalike elanike ja huvigruppide kaebused, palved ja kommentaarid on arvesse võetud ja/või neile on vastatud majandustegevuste kavandamisel ja ellu viimisel.**
  - ***Selgitus:** RMK pole sisuliselt analüüsinud ega arvestanud kohaliku kogukonna argumentidega selles osas, miks lageraied alevikku ei sobi. Kohalik kogukond on selgitanud erinevate metsade tuulekaitselist, rekreatiivset ja looduskaitseolist olulisust. RMK pole suutnud kohaliku kogukonna argumente kummutada, aga ei ole neid ka arvesse võtnud (pöördumise esitajatel on tõendusmaterjalina dokumenteeritud kirjavahetused ja kaasamiskoosolekute video- ning helisalvestised).*
- 4.4.4 Suured ja keskmised MMO-d: **Alad, millel on kohalikele elanikele eriline majanduslik, ökoloogiline, kultuuriline või hingeline väärtus peab kaardistama ning nende kaitseväärtused ja majandamisrežiim tuleb dokumenteerida.**
  - ***Selgitus:** RMK ei kaardistanud Kose metsi majandades Kõstrioja toitvat allikat, mis hiljem tänu kodanike initsiatiivile ka Eesti Looduse Infosüsteemi sai kantud, rüüstades allikat majandustegevuse käigus ning olemata siiani midagi ette võtnud allika kahjustamise tagajärgede likvideerimiseks (pöördumise esitajatel on tõendusmaterjalina dokumenteeritud kirjavahetused ja kaasamiskoosolekute video- ning helisalvestised).*
- 4.5.1 MMO peab tegema kõik mõistlikud jõupingutused **kohalike elanike tavaõigusi, omandit, ressursse või elatusallikaid mõjutava kahju vältimiseks ning õiglaseks hüvitamiseks.**
  - ***Selgitus:** RMK ei soovi tunnista, et kavandatavad lageraied kohalike elukeskkonda kahjustavad, seega pole võimalik rääkida ka kahju vältimisest ega kulu õiglasest hüvitamisest (pöördumise esitajatel on tõendusmaterjalina dokumenteeritud kirjavahetused ja kaasamiskoosolekute video- ning helisalvestused).*
- 2.3.2 **MMO peab vaidluste lahendamisel rakendama meetmeid, mis tagavad osapoolte kaasamise sisulisel ja lugupidaval viisil.**
  - ***Selgitus:** RMK ei ole kaasanud kodanikke lugupidaval viisil. Juba kaasamise alguses ei nähtud vajadust kogukonna laiapõhjaliseks kaasamiseks, ehkki raietegevust planeeriti kõrge avaliku huviga aladel. Ka on lageraied üritatud valepõhjendustega läbi suruda, väites, nagu Kose metsades ei oleks muud raied võimalikud (pöördumise esitajatel on tõendusmaterjalina dokumenteeritud kirjavahetused ja kaasamiskoosolekute video- ning helisalvestused).*

- 2.3.4 **MMO peab üles näitama selget progressi vaidluste lahendamisel.**
  - **Selgitus:** toimunud pole mingit progressi, kuna kohalikus kogukonnas on vastuseis lageraietele ning usaldamatus RMK tegevuse suhtes vaid kasvanud, samal ajal kui RMK vastuseisuga endiselt arvestada ei soovi, proovides kogukonna asemel volikogu kaudu raiekavasid läbi suruda (pöördumise esitajatel on tõendusmaterjalina dokumenteeritud kirjavahetused ja kaasamiskoosolekute video- ning helisalvestused).
- 5.5.2 **MMO peab metsamajanduse planeerimise ja teostamise käigus arvestama aladega, mis on väärtuslikud puhkuseks, seente ja marjade korjamiseks ning jahiks.**
  - **Selgitus:** kohtumistel ja kirjavahetuses pole kohalike seisukohti sisuliselt arutatud, nendega arvestamisest rääkimata. Kohalike hinnangul on aleviku metsade näol tegemist kogukonna seas laialt kasutatava virgestusmetsaga, mida kasutatakse ka seente ja marjade korjamiseks (pöördumise esitajatel on tõendusmaterjalina dokumenteeritud kirjavahetused ja kaasamiskoosolekute video- ning helisalvestused).
- 6.5.6 **MMO peab säilitama olemasolevaid puhverribasid metsaservades ning soodustama tormikindlate ja elujõuliste metsaservade (puhveralade) teket ja säilimist avamaastike ääres.**
  - **Selgitus:** RMK-le on korduvalt esitatud põhjendusi aleviku servas asuvate majapidamiste kõrval kasvava ja lageraiesse plaanitud metsaala tuule- ja põllumajanduskaitsefunktsioonist, ent RMK pole metsade puhveraladena säilitamise vajadust analüüsinud ega tunnistanud (pöördumise esitajatel on tõendusmaterjalina dokumenteeritud kirjavahetused ja kaasamiskoosolekute video- ning helisalvestused).
- 9.1.2 Suured ja keskmised MMO-d: **MMO peab läbi viima metsamajandamisüksuse hindamise, mis oleks piisav, et tuvastada kõik metsamajandamisüksuse osad, millel esinevad kõik järgnevad näitajad:**
  - c) HCV3. Metsad, mis **on ise või sisaldavad haruldasi, ohustatud ökosüsteeme, nagu Natura 2000 alad või metsa vääriselupaigad;**
    - **Selgitus:** seitse aastat tagasi toimunud lageraie käigus rüüstas RMK raie käigus allika, mis on ühtlasi vääriselupaiga tunnuseks, ja rajas üle allika välja voolava Kõstrioja metsa väljaveotee, mida pole siiani koristatud. Peale kõnealust tegevust hakkas allikas kinni kasvama ning on praegusel hetkel kuivanud (vt lisatud pildimaterjali). Hoolimata kohalike elanike korduvatest pakkumistest pole RMK lasknud neil allikat rekonstrueerida, tegemata samas ka ise allika rekonstrueerimiseks ühtegi liigutust (pöördumise esitajatel on tõendusmaterjalina dokumenteeritud kirjavahetused ja kaasamiskoosolekute video- ning helisalvestused).
  - d) HCV4. Metsad, mis on **olulised looduses kriitiliste situatsioonide korral** (nt. valgla kaitse, erosiooni kontroll), nagu joogivee jaoks olulised alad;
    - **Selgitus:** kuna alal esineb lisaks rüüstatud allikale veel ohtralt allikaid, siis oleks vaja need kõik enne raiekavade planeerimist tuvastada ja raiekavad vastavalt nendele ümber planeerida, mida aga RMK ei ole senini teinud.
  - e) HCV5. Metsad, mis on **olulised kohalike kogukondade põhivajadusteks** (nt. toimetulek, tervis);
    - **Selgitus:** kohalik kogukond on korduvalt selgitanud, et aleviku metsad on piirkonna elanike olulisteks puhke- ja virgestusaladeks, millele lageraietega majandamine mõjuks äärmiselt kahjustavalt. RMK pole aga nõustunud lageraieid ära jätma ega neile ka säästvamaid raiealternatiive otsima, mida kogukond kompromissettepanekuna on ette pannud

- (pöördumise esitajatel on tõendusmaterjalina dokumenteeritud kirjavahetused ja kaasamiskoosolekute video- ning helisalvestused).
- f) HCV6. Metsad, mis **on olulised kohalike kogukondade traditsioonilise kultuurilise enesemääratluse jaoks** (kohalike kogukondadega koostöös identifitseeritud kultuurilise, ökoloogilise, majandusliku või usulise tähtsusega alad)
    - **Selgitus:** RMK on eiranud kohalike elanike selgitusi selle kohta, et osad lageraiesse planeeritud metsadest on täis olulist sõjapärandit, pakkudes vaid võimalust konkreetsete objektide raietest säästmiseks, samal ajal kui kogukond väärtustab ka metsas asuvate kultuuriobjektide keskkonda (pöördumise esitajatel on tõendusmaterjalina dokumenteeritud kirjavahetused ja kaasamiskoosolekute video- ning helisalvestused).
  - 9.1.5 MMO peaks olema avatud ning valmis lävima riigiasutuste ja keskkonnaorganisatsioonidega kõrge kaitseväärtusega metsade inventeerimise ja kaitse osas.
    - **Selgitus:** kaasamisprotsessi algusest peale pole RMK teinud kohaliku kogukonna ja avalikkuse kaasamiseks piisavalt jõupingutusi ning väidab, et kohalike esindamiseks loodud MTÜ pole kogukonna esindajana määratletav (seda tõendab pöördumise esitajate dokumenteeritud kirjavahetus). Ka on RMK peametsaülem Andres Sepp korduvalt üritanud Eesti Metsa Abiks koordinaatorit avalikel koosolekutel summutada, nagu poleks EMA-l õigust kaasamiskoosolekutel kaasa rääkida. Ometi on EMA looduskaitseorganisatsioonina registreeritud MTÜ, kes on kohalike poolse kontakti võtmise järgsest ajast saadik pidevalt protsessi jälginud ning palunud RMK-l end ka protsessi kaasata.
  - 9.2.1 Suured MMO-d: kõrge kaitseväärtusega metsade määratlemisel **peab konsulteerima kohalike huvirühmade ja keskkonnaorganisatsioonidega**
    - **Selgitus:** hetkel väldib RMK kohalikega suhtlemist, suheldes raiete planeerimise osas hoopis vallavolikoguga. Seda tõendab muu hulgas 18.06.2020 Kose volikogus toimuv koosolek, kus RMK raiekavasid tutvustab, aga kuhu kohalike esindajaid kutsutud ega oodatud ei ole (pöördumise esitajatel on tõendusmaterjalina dokumenteeritud kirjavahetused).
  - 9.2.3 Konsultatsioonid huvirühmadega **peaks viitama sellele, et MMO arvestab järjekindlalt kõrge kaitseväärtusega metsadega ning kaitseb neid.**
    - **Selgitus:** senine suhtlus kohaliku kogukonna ja RMK vahel on veennud kogukonda vastupidises, kuna kohalik kogukond leiab, et RMK ei arvesta vähimalgi määral metsade kaitseks toodud argumentidega ning soovib vaid lageraieid läbi viia, et tööstusele puitu varuda.

Kokkuvõtteks

Käesolevale raportile tuginedes väidame, et kohalikega kontakti otsimise ja adekvaatse arutelu asemel üritab RMK lageraiekavasid vajadusel valepõhjendusi ja muid survemeetmeid kasutades läbi suruda, ilma kohalike elanike ettepanekutega sisuliselt arvestamata ja nende argumente adekvaatselt analüüsimata.

Sellest johtuvalt leiame, et FSC sertifikaati omavale metsamajandamisorganisatsioonile RMK tehtud ja kohalike kogukondade kaasamist puudutava parandusnõude (NCR 01/20) soovitusel muutmise (OBS 05/20) ei ole õigustatud. Käesoleva raporti poolt kirjeldatud praktikad osutavad

sellele, et võimaluse korral jätab RMK kohaliku kogukonna argumentidega arvestamata. Ainult parandusnõue saab kindlustada, et RMK kaasab Kose kogukonda FSC sertifikaadi nõuetele vastavalt. Ilma parandusnõudeta ja seniste kaasamispraktikate jätkumisel on üha rohkem ohus FSC-sertifitseerimisskeemi puhas nimi.

Raporti esitajad teevad ettepaneku RMK-le tehtud ja kohalike kogukondade kaasamist puudutava parandusnõude soovituselt tagasi nõudeks muutmist, et tagada FSC sertifikaadi aus ja õiglane toimimine ning hea nimi kogu maailmas.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Linda-Mari Väli
MTÜ Eesti Metsa Abiks
juhatuse liige